

ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΕΡΓΑΣΙΕΣ & ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

**Πιθανοτική Ταξινόμηση: Κανόνας Bayes & Αλγόριθμοι
Naive Bayes**

καθ. Βασίλης Μάγκλαρης

maglaris@netmode.ntua.gr

www.netmode.ntua.gr

Video Conference μέσω Cisco Webex

Πέμπτη 21/5/2020

ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ & ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

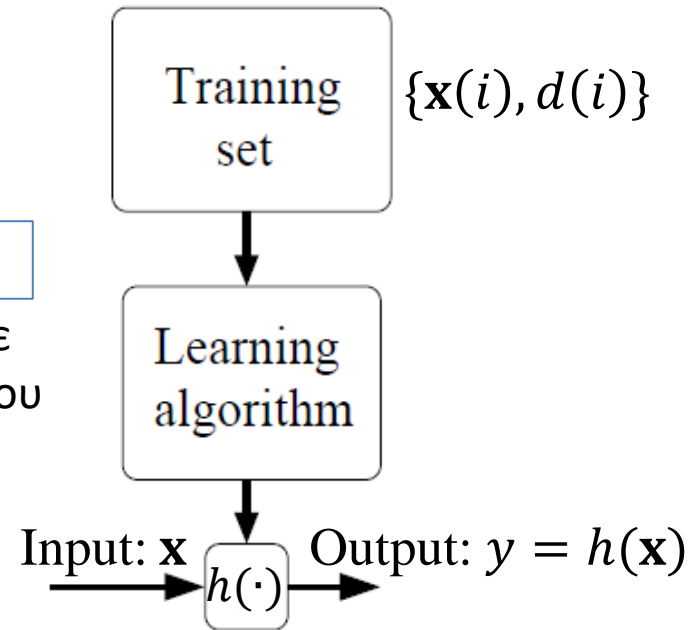
Γενικό Μοντέλο Επιβλεπόμενης Μάθησης - *Supervised Learning* (επανάληψη)

Βασισμένο στο Andrew Ng, "CS229 Lecture Notes", Stanford University, Fall 2018

- Στόχος του συστήματος είναι η αντιστοίχιση ενός δειγματικού στοιχείου εισόδου (*input sample point, example*) $\mathbf{x} = [x_1 \ x_2 \ \dots \ x_m]^T$ σε τιμές εξόδου y που εκτιμούν επιθυμητή (*desired*) έξοδο d συμβατή με δεδομένη υπόθεση (π.χ. πρόβλεψη ή ταξινόμηση). Τα στοιχεία x_i είναι αριθμητικές τιμές που κωδικοποιούν m ειδοποιά χαρακτηριστικά (*features*) του \mathbf{x}

Ζητείται ο προσδιορισμός της συνάρτησης $y = h(\mathbf{x}) \cong d$

- Η σχεδίαση της $h(\cdot)$ προκύπτει από αλγόριθμο μάθησης, με προσαρμογή της μορφής και των παραμέτρων ενός μοντέλου σε εμπειρικά δεδομένα ενός συνόλου N χαρακτηρισμένων (*labeled*) του δείγματος μάθησης (*Training Set*) ζευγών, $\{\mathbf{x}(i), d(i)\}$, $i = 1, 2, \dots, N$ ώστε να προσεγγίζεται ο στόχος της υπόθεσης $d(i) \cong y(i) = h(\mathbf{x}(i))$
- Αν ο στόχος ικανοποιείται με μικρό αριθμό διακριτών επιλογών της y πρόκειται για πρόβλημα Ταξινόμησης, *Classification* (για δύο επιλογές έχουμε δυαδική ταξινόμηση)
- Αν η έξοδος y λαμβάνει συνεχείς τιμές, το πρόβλημα αναφέρεται σαν Παλινδρόμηση, *Regression*

ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ & ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

Πιθανοτικά Μοντέλα Ταξινόμησης, Εκτίμηση Παραμέτρων MLE, MAP (1/2)

http://www.cs.cmu.edu/~tom/mlbook/Joint_MLE_MAP.pdf

$$P(y|\mathbf{x}) = \frac{P(\mathbf{x},y)}{P(\mathbf{x})} = \frac{P(\mathbf{x}|y)P(y)}{P(\mathbf{x})} \text{ (Κανόνας Bayes)}$$

$P(\mathbf{x})$: **Prior** (πρότερη) πιθανότητα παραδείγματος εισόδου \mathbf{x} του δειγματικού χώρου $\{\mathbf{X}\}$

$P(y)$: **Class Prior** πιθανότητα εξόδου της τάξης y

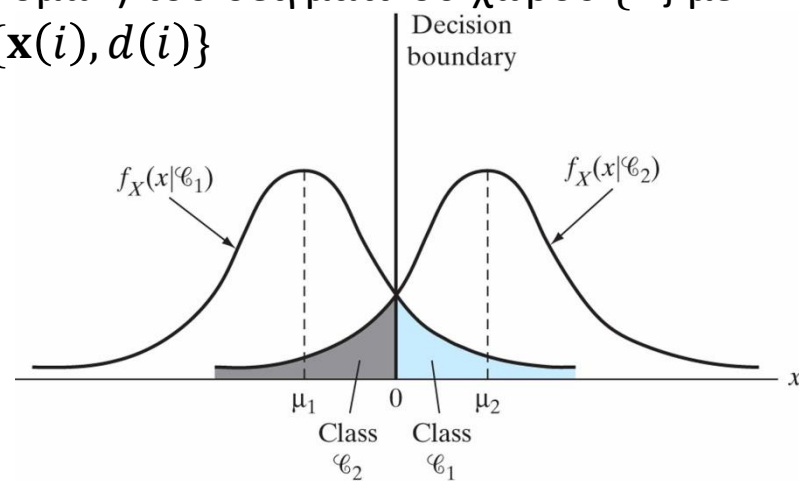
$P(\mathbf{x}|y)$: **Likelihood** (πιθανοφάνεια) εισόδου \mathbf{x} όταν η έξοδος υποδεικνύει την τάξη y

$P(y|\mathbf{x})$: **Posterior** (ύστερη) πιθανότητα ταξινόμησης στην τάξη y παραδείγματος εισόδου \mathbf{x}

Εκτίμηση παραμέτρων θ (πιθανοτήτων, ροπών, κατανομών) του δειγματικού χώρου $\{\mathbf{X}\}$ με βάση τις παρατηρήσεις του δείγματος μάθησης $D = \{\mathbf{x}(i), d(i)\}$

1. Maximum Likelihood Estimation (**MLE**)

$$\hat{\theta} = \arg \max_{\theta} P(D|\theta)$$

2. Maximum a Posteriori Probability (**MAP**) Estimation

$$\hat{\theta} = \arg \max_{\theta} P(\theta|D) = \arg \max_{\theta} \frac{P(D|\theta)P(\theta)}{P(D)} \propto \arg \max_{\theta} P(D|\theta) P(\theta)$$

$P(\theta)$: **Prior** Assumption

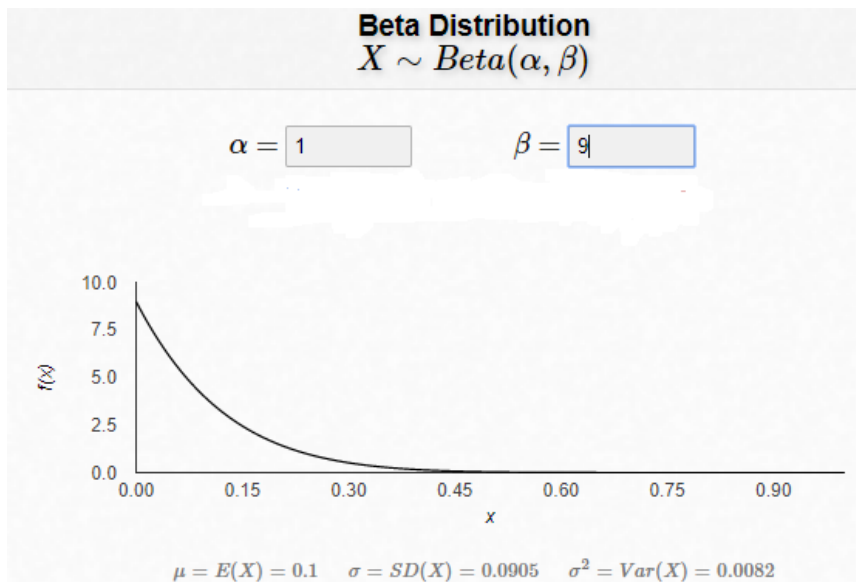
ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ & ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

Πιθανοτικά Μοντέλα Ταξινόμησης, Εκτίμηση Παραμέτρων MLE, MAP (2/2)

http://www.cs.cmu.edu/~tom/mlbook/Joint_MLE_MAP.pdf

$$P(y|\mathbf{x}) = \frac{P(\mathbf{x},y)}{P(\mathbf{x})} = \frac{P(\mathbf{x}|y)P(y)}{P(\mathbf{x})} \text{ (Κανόνας Bayes)}$$

Παράδειγμα: Πείραμα Bernoulli για τυχαία μεταβλητή $X = \{heads, tails\} \triangleq \{1,0\}$
Δείγμα Μάθησης $D = \{x(1), x(2), \dots, x(50)\}$ με 50 δοκιμές για εκτίμηση $\hat{\theta}$ της $\theta = P(X = 1)$, της πιθανότητας *heads*. Αν οι δοκιμές έβγαλαν $a_1 = 24$ *heads*, $a_0 = 26$ *tails*, η εκτίμηση **MLE** είναι $\hat{\theta} = \frac{a_1}{(a_1+a_0)} = 0.48$. Για εκτίμηση **MAP** απαιτείται γνώση των $P(\theta)$, π.χ. από εμπειρική παραδοχή για το δείγμα. Αν πιστεύουμε πως το νόμισμα είναι κάλπικο με $P(1) = 0.6$ μπορούμε να θεωρήσουμε $a_1 \rightarrow 24 + 9$, $a_0 \rightarrow 26 + 1$ οπότε $\hat{\theta} \rightarrow 0.55$
Προκύπτει με **Prior** $P(\theta) = Beta(\beta_0, \beta_1) = K\theta^{\beta_1-1}(1-\theta)^{\beta_0-1} = Beta(1,9)$

Αν ξέρουμε πως οι όλες οι επιλογές της θ έχουν ίσες πιθανότητες, τότε **MAP** \equiv **MLE**

<https://homepage.divms.uiowa.edu/~mbognar/applets/beta.html>

ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ & ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

Πιθανοτικά Μοντέλα Ταξινόμησης, Κανόνας του Bayes (1/3)

<http://www.cs.cmu.edu/~tom/mlbook/NBayesLogReg.pdf>

Πιθανότητες ~ Σχετική Συχνότητα Παραδειγμάτων $\{\mathbf{x}(i), d(i)\}$ στο Δείγμα Μάθησης

- Είσοδος $\mathbf{x}(i) = (Gender, HoursWorked)$ με 2 δυαδικές διαστάσεις (features)
- Έξοδος (label) $d(i) \cong y(i) = h(\mathbf{x}(i)) = Wealth$ δυαδική (poor, rich)

Gender	HoursWorked	Wealth	probability
female	< 40.5	poor	0.2531
female	< 40.5	rich	0.0246
female	≥ 40.5	poor	0.0422
female	≥ 40.5	rich	0.0116
male	< 40.5	poor	0.3313
male	< 40.5	rich	0.0972
male	≥ 40.5	poor	0.1341
male	≥ 40.5	rich	0.1059

$$P(\mathbf{x}, y) = P(G, HW, y)$$

$$G = \{M, F\}$$

$$HW = \{light, hard\}$$

$$y = \{poor, rich\}$$

$$\text{Posterior } P(y|\mathbf{x}): P(\text{rich}|F, light) = \frac{0.0246}{0.2531+0.0246} \sim \mathbf{0.09}$$

Gender (G)	HrsWorked (HW)	$P(\text{rich} G, HW)$	$P(\text{poor} G, HW)$
F	<40.5 (light)	0.09	0.91
F	>40.5 (hard)	0.21	0.79
M	<40.5 (light)	0.23	0.77
M	>40.5 (hard)	0.38	0.62

$m = 2$ features $\{G, HW\}$ απαιτούν 4 εκτιμήσεις (m features απαιτούν 2^m εκτιμήσεις)

ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ & ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

Πιθανοτικά Μοντέλα Ταξινόμησης, Κανόνας του Bayes (2/3)

<http://www.cs.cmu.edu/~tom/mlbook/NBayesLogReg.pdf>

Κανόνας του Bayes για Τυχαίες Μεταβλητές X, Y : $P(Y|X) = \frac{P(X,Y)}{P(X)} = \frac{P(X|Y)P(Y)}{P(X)}$

Υπό Συνθήκη Ανεξαρτησία Τυχαίας Μεταβλητής $(X|Y, Z)$ από Y : $P(X|Y, Z) = P(X|Z)$

Προσεγγιστική Απλοποίηση – **Naive Bayes Classifier**

Οι τυχαίες μεταβλητές που κωδικοποιούν τα m χαρακτηριστικά (*features*) παραδείγματος $\mathbf{x} = [x_1 \ x_2 \ \dots \ x_m]^T$ υπό την συνθήκη εξόδου $y \approx d$ είναι υπό συνθήκη ανεξάρτητες οπότε για το *likelihood* ισχύει

$$P(\mathbf{x}|y) = P(x_1, x_2, \dots, x_m | y) \cong \prod_{k=1}^m P(x_k | y)$$

Ο **Naive Bayes Classifier** βασίζεται στην εκτίμηση της *posterior* $P(d|\mathbf{x}) \cong P(y|\mathbf{x})$ με βάση το training sample

$$P(y|\mathbf{x}) = \frac{P(y)P(\mathbf{x}|y)}{P(\mathbf{x})} \propto P(y)P(x_1|y)P(x_2|y) \dots P(x_m|y)$$

Απαιτούνται $\sim m$ εκτιμήσεις για ταξινόμηση ενός νέου παραδείγματος

$\mathbf{x}^{new} = [x_1^{new} \ x_2^{new} \ \dots \ x_m^{new}]^T$ αντί για 2^m (αντιμετώπιση (;) του **curse of dimensionality**)

Οι εκτιμήσεις των πιθανοτήτων προκύπτουν από συχνότητα εμφάνισης στα παραδείγματα στο δείγμα μάθησης (**Multinomial Naive Bayes Classifier** - συνήθως για διακριτές τιμές των x_i) ή από παραδοχή Gauss (**Gaussian Naive Bayes Classifier** - συνήθως για συνεχείς x_i)

ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ & ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

Πιθανοτικά Μοντέλα Ταξινόμησης, Κανόνας του Bayes (3/3)

<http://www.cs.cmu.edu/~tom/mlbook/NBayesLogReg.pdf>

Ο **Naive Bayes Classifier** βασίζεται στην προσέγγιση της *posterior* $P(d|\mathbf{x}) \cong P(y|\mathbf{x})$ σαν γινόμενο **ανεξαρτήτων** υπό συνθήκη *likelihoods* των χαρακτηριστικών (*features*)

$$P(y|\mathbf{x}) \propto P(y)P(x_1|y)P(x_2|y) \dots P(x_m|y)$$

Naive Bayes Algorithm:

Από το labeled δείγμα μάθησης $D = \{\mathbf{x}(i), d(i)\}, i = 1, 2, \dots, N$ εκτιμώνται:

- Οι *prior* $P(d = c) \cong P(y = c) \triangleq \pi_c$ για όλες τις δυνατές κλάσεις c , π.χ. $c = \{0, 1\}$ για δυαδική ταξινόμηση
- Οι *likelihood* $P(x_k = l|y = c) \triangleq \theta_{klc}$ για κάθε (διακριτό) χαρακτηριστικό $k = 1, 2, \dots, m$ των στοιχείων μάθησης x_k που στο δείγμα μάθησης κατετάγη στη κλάση $y = c$

Νέο δειγματικό στοιχείο $\mathbf{x}^{new} = [x_1^{new} \ x_2^{new} \ \dots \ x_m^{new}]^T$, $x_k^{new} = l$ θα καταταγεί στη κλάση y^{new} που προκύπτει από τη σχέση:

$$y^{new} \leftarrow \arg \max_y P(y) \prod_{k=1}^m P(x_k^{new}|y)$$

ή

$$y^{new} \leftarrow \arg \max_c \pi_c \prod_{k=1}^m \theta_{klc}$$

ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ & ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

Παράδειγμα του Naive Bayes

<https://towardsdatascience.com/all-about-naive-bayes-8e13cef044cf>

Δείγμα Μάθησης - Labeled Sample από 1000 Στοιχεία (Training Examples)

Fruit	Long	Sweet	Yellow	Total
Banana	400 (80%)	350 (70%)	450 (90%)	500 (50%)
Orange	0 (0%)	150 (50%)	300 (100%)	300 (30%)
Other	100 (50%)	150 (75%)	50 (25%)	200 (20%)
Total	500 (50%)	650 (65%)	800 (80%)	1000

$$P(y|\mathbf{x}) \propto P(y)P(x_1|y)P(x_2|y) \dots P(x_m|y)$$

- $P(\text{Banana}|\text{Long, Sweet, Yellow}) \propto (0.5) \times (0.8) \times (0.7) \times (0.9) = 0.252$
- $P(\text{Orange}|\text{Long, Sweet, Yellow}) = 0$
- $P(\text{Other}|\text{Long, Sweet, Yellow}) \propto (0.2) \times (0.5) \times (0.75) \times (0.25) = 0.01875$

Ταξινόμηση Νέου Δειγματικού Στοιχείου (Test Example)

Φρούτα με χαρακτηριστικά $\mathbf{x} = (\text{Long, Sweet, Yellow})$ ανήκουν στην κλάση $y = (\text{Banana})$ με τη μεγαλύτερη posterior πιθανότητα $P(y|\mathbf{x}) \propto 0.252$

Σημείωση: Η τιμή της posterior μπορεί να εκτιμηθεί με κανονικοποίηση

$$P(y|\mathbf{x}) = \frac{0.252}{0.252 + 0.01875} = 0.931$$